

اخبار

ایستا مجید درگی، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان البرز از توقیف ۹۱ شتر سرگردان در محدوده تالاب صالحیه خبر داد.

ایستا علی سلاحچه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست گفت: از دی‌ماه سال گذشته تا کنون نمونه‌برداری‌های روزانه نشان می‌دهد که کیفیت آب و تغییرات در دریاچه سد چمشیر بسیار ناچیز و کیفیت آب دریاچه در وضعیت مناسب است.

ایستا عباس شاهسونی، رئیس گروه سلامت هوا و تغییرات اقلیم وزارت بهداشت گفت: طی سال گذشته «زایل» به‌دنبال بروز طوفان‌های گردوغباری، آلوده‌ترین هوا را در میان شهرهای کشور داشته است.

ایستا عزت‌الله ضربغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مأموریت جدید این نهاد را ترویج و رفع موانع توسعه فرهنگ عفاف و حجاب عنوان کرد و گفت: اقدامات لازم برای توسعه کیفیت پوشاک این حوزه در دستور کار قرار گرفت.

ایستا داریوش گل‌علیزاده، رئیس مرکز ملی هوا و تغییرات اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست گفت: با وجود اینکه زمستان سال گذشته به سازمان برنامه و بودجه اعلام کردیم که برای اجرایی شدن تکالیف اصلی روی زمین مانده قانون هوای پاک به ۱۰۷ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز است، اما در بودجه اسان برای اجرای مفاد این قانون به‌طور خاص فقط ۸۴۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است.

ایستا محسن موسوی خواناتساری، کارشناس محیط زیست گفت: اگر کانال «فوش تپه» راه‌اندازی شود، شرایط بدی برای کشاورزی ترکمنستان رقم می‌خورد و خشک شدن اراضی جنوب این کشور باعث خیزش هرچه بیشتر گرد و غبار در کشور ما خواهد شد.

ایستا مهدی خادم ثامنی، مدیرکل دفتر مدیریت پسماند سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به برنامه هفتم توسعه گفت: یکی از مواردی که به گنجاندن آن در برنامه تأکید داریم این است که تا پنج سال آینده پسماندهای قابل بازیافت دفن نشوند.

ایستا عطا حسن پور، مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی لرستان از بهسازی موزه شهرستان کوهدشت خبر داد.

ایستا باستان‌شناسان با کاوش در مسجد جامع ارومیه، سازه‌های معماری را شناسایی کردند که با این مسجد ارتباط دینی و آیینی ندارد و بیشتر سیستم انتقال و هدایت آب بوده است. کاوش در این مسجد همچنان ادامه دارد تا به ابهام‌ها و تردیدهایی بیشتر پاسخ داده شود.

مهر نورااله مرادی، معاون سازمان حفاظت محیط زیست از برگزاری المپیک ورزشی محیط بانان و جشنواره خورشید هشتم همچنین برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی ۳۷ هزار خانه محیط زیست خبر داد.

مهر جعفر مرادی حقیقی، مدیرکل منابع طبیعی استان سمنان با اشاره به کاهش بارندگی در استان، گفت: پوشش گیاهی در اراضی ملی و مراتع استان رو به خشکی گذاشته است.

می‌گوید: زمانی که این پدیده شکل می‌گیرد، نیاز به اجرای تمهیدات حفظ سلامتی از قبیل تعطیلی مدارس و مهدکودک‌ها، تمهیدات جاده‌ای، تمهیدات اوزانسی، توصیه به عدم خروج افراد مسن و بیمار از منزل است. به گفته او اما از قبل نیز اقداماتی صورت گرفته است.

عوامل طبیعی، خشکسالی، کاهش بارندگی، قرارگیری روی کمربند خشک و بیابانی کره زمین، کانون‌های خارجی و... که طی دهه‌ها صورت گرفته، موجبات رخداد این پدیده را فراهم کرده است. ایریثم معتقد است نه فقط عوامل طبیعی، بلکه انسان نیز در تخریب طبیعت نقش بسیاری ایفا کرده است. بنابراین مشکلاتی که طی ۵۰ سال اخیر به وجود آمده در چند سال کوتاه قابل جبران نیست. برنامه جامع عمل توسط ستاد ملی گردوغبار در سازمان محیط زیست، برای هراسان و هرازگانی به تفکیک مشخص شده و قرار است در افاق ۱۰ ساله و تا سال ۱۴۱۰ به شرط تأمین اعتبار توسط ارگان‌های وظیفه‌مند اجرا شود.

بیش از ۲۲ شهرستان در استان خراسان رضوی درگیر کانون گردوغبار هستند که با توجه به شدت، مساحت کانون‌های گردوغبار، جمعیت و شرایط زیست‌محیطی، اولویت متفاوتی دارند. آنگونه که این کارشناس می‌گوید: این کانون‌ها اکنون بیش از ۳۰ کانون برآورد می‌شوند. آخرین مطالعات انجام شده نشان می‌دهد حدود ۲،۵ میلیون هکتار از مساحت استان تحت تأثیر فرسایش بادی است که در برخی مناطق این کانون‌ها تأثیرگذار هستند و در برخی مناطق هم تأثیرپذیر هستند. حدود ۱،۲ میلیون هکتار از مساحت مذکور، کانون‌های گرد و غبار هستند که به لحاظ شدت بحرانی بودن، با هم متفاوت هستند. شهرستان سرخس یکی از شهرستان‌های بحرانی گرد و غبار استان است و در اولویت برنامه‌های اجرایی کنترل پدیده گرد و غبار قرار دارد.

در سطح استان حدود یک و نیم میلیون هکتار تاکنون مطالعات در بخش بیابان انجام شده است. آخرین مطالعه در این زمینه، مطالعه جامع مدیریت مناطق بیابانی، مقاله با فرسایش بادی و گردوغبار در سطح ۱۰ هزار هکتار در شهرستان سرخس است که در دست اقدام است. همچنین مطالعه ترسیب کرین در سطح ۲۰ هزار هکتار در شهرستان گناباد و مطالعه مدیریت جنگل‌های دست کاشت بیابانی در سطح ۱۰ هزار هکتار در ۵ شهرستان دیگر از دیگر اقدامات منابع طبیعی استان است.

غیرقانونی در عرصه‌های منابع ملی، واگذاری‌های خارج از ضابطه و بی‌رویه، شوری آب‌های زیرزمینی در اثر برداشت بی‌رویه آب و... مؤثر است. او عوامل طبیعی را هم خشکسالی‌های پی در پی، تغییر اقلیم، کاهش بارندگی و... می‌داند.

رئیس اداره امور بیابان اداره کل منابع طبیعی و آب‌خیزداری خراسان رضوی، برای خروج از این بحران به اقداماتی اشاره می‌کند و می‌گوید: تمام دستگاه‌های دولتی و غیردولتی مؤثر و متاثر از گردوخاک و طوفان‌های شن، با منابع طبیعی باید همکاری و هماهنگی داشته باشند. دستگاه‌های دولتی و غیردولتی که موجب تخریب و خسارت به عرصه‌های منابع طبیعی می‌شوند باید به صورت جدی پای کار بیایند و در اجرای پروژه‌های بیابان‌زایی از محل مسئولیت‌های اجتماعی حضور داشته باشند. از سوی دیگر مردم نیز برای پیشگیری و جلوگیری از تخریب اراضی ملی و قطع درختان تاغ و قاچاق آن، همکاری و مشارکت مؤثر داشته باشند. همچنین باید اعتبارات دولتی در حد و متناسب با کانون‌های بحران فرسایش بادی استان افزایش یابد.

تکرار مکررات

با وجود اینکه کانون گردوغبار صحرای قره‌قوم ترکمنستان چند سالی است که بدلی جان هوای مشهد شده و بارها اقدامات و رادین‌های مختلفی برای کنترل آن صورت گرفته، اما هرگز نتیجه‌بخش نبوده است و همچنان گردوغبار ناشی از این صحرای آسمان مشهد و دیگر شهرهای استان را آلوده می‌کند.

الهام ایریثم، کارشناس محیط زیست استان خراسان رضوی نیز گردوغباری را که آسمان مشهد را پوشانده، ناشی از ذرات گردوغبار داخلی و خارجی بخصوص صحرای قره‌قوم، صحرای مرکزی ترکمنستان و دشت هرات می‌داند. این کارشناس محیط زیست، در خصوص اقدامات صورت گرفته در این زمینه

بیش از ۲۲ شهرستان در استان خراسان رضوی درگیر کانون گردوغبار هستند که با توجه به شدت، مساحت کانون‌های گردوغبار، جمعیت و شرایط زیست‌محیطی، اولویت متفاوتی دارند

عکس: قدس آنلاین

کانون‌های داخلی فرسایش بادی با گرد و غبار صحرای قره‌قوم ترکمنستان، آسمان مشهد را آلوده کرد

آرال خشکید؛ کلانشهری در ایران سرخ شد

۳۱۹ هزار هکتار جنگل دست‌کاشت است. این استان از نظر وسعت جنگل‌های بیابانی مقام اول را در کشور دارد. به گفته این مسئول، در این زمینه با منابع طبیعی استان همکاری کنند.

زنگنه ادامه می‌دهد: در سطح استان حدود یک و نیم میلیون هکتار تاکنون مطالعات در بخش بیابان انجام شده است. آخرین مطالعه در این زمینه، مطالعه جامع مدیریت مناطق بیابانی، مقاله با فرسایش بادی و گردوغبار در سطح ۱۰ هزار هکتار در شهرستان سرخس است که در دست اقدام است. همچنین مطالعه ترسیب کرین در سطح ۲۰۰ هزار هکتار در شهرستان گناباد و مطالعه مدیریت جنگل‌های دست کاشت بیابانی در سطح ۱۰ هزار هکتار در ۵ شهرستان دیگر از دیگر اقدامات منابع طبیعی استان است.

خراسان رضوی ۵۹۲ هزار هکتار جنگل‌های بیابانی دارد که شامل ۲۷۳ هزار هکتار جنگل طبیعی و

و نهال کاری را تأمین آب می‌داند می‌گوید: در این زمینه مکانبات متعددی صورت گرفته است و از مسئولان استانی درخواست شده که در این زمینه با منابع طبیعی استان همکاری کنند.

باز هم قره‌قوم

مشهد آنقدر گرد و خاک خورده که هوایش به سرخی می‌زند. اما سه‌شنبه خاکستری‌تر و خاکی‌تر از همیشه و هرسال بود. باز هم انگشت اتهام به سوی منابع خارجی نشانه می‌رود. این موضوع را نه تنها رئیس اداره امور بیابان اداره کل منابع طبیعی و آب‌خیزداری خراسان رضوی می‌گوید بلکه کارشناسان محیط زیست استان نیز به آن اذعان دارند. حتی اعتبارات دولتی مصوب هرساله نیز فقط در بخش بیابان‌زایی در کانون‌های بحران فرسایش بادی داخل استان هزینه می‌شود. زنگنه از مشکلات عمده بر سر راه اجرای عملیات بیولوژیک

خسارت بسیار سنگین خشکسالی و تغییر اقلیم به مراتع و مرتع داران دشت کاشان

تمدن ۸ هزار ساله ایران مرکزی می‌خشکد

بافت

با توجه به کاهش ۶۱ میلیمتری بارندگی در دشت کاشان، می‌توان گفت که این دشت در سطره کامل خشکسالی و تغییر اقلیم است. بر اساس این آمار فقط ۱۴ درصد این دشت دچار خشکسالی متوسط است و بیش از ۸۵،۵ درصد از پهنه مراتع آن خشکسالی‌های شدید و بسیار شدید دارد

مصرف قابل توجهی از سموم و کودهای شیمیایی در اراضی کشاورزی با رغایت باشد که بر افزایش بیماری‌های سرطانی می‌افزاید، زیرا با از بین رفتن گیاهان در طبیعت، و زراعی هجوم می‌برند و کشاورزان برای فرار از ضرره‌ای اقتصادی، ناچار هستند به کودها و سم‌های شیمیایی پناه ببرند. فارغ از این هزینه‌ها که بر دوش کشاورزان سنگینی می‌کند، هزینه‌های تخریب مراتع نیز بر دوش مدیریت شهری، سنگین و سنگین‌تر می‌شود.

با توجه به کاهش ۶۱ میلیمتری بارندگی در دشت کاشان، می‌توان گفت که این دشت در سطره کامل

مواجه هستیم. مواردی که نشان می‌دهد مرتعداران و مراتع دشت با روزهایی سخت‌گذر و شکننده مواجه هستند. این درحالیست که گرمای شدید ۲۴ تیرماه ۱۴۰۲ دشت کاشان در استان اصفهان به‌عنوان گرم‌ترین روز سال و گرم‌ترین شهر استان رکورد زد.

افزایش بیماری‌های سرطانی

البته این نکته هم قابل ذکر است، اگر مراتع را حیات‌خلوت آفات و بیماری‌ها تصور کنیم، با کاهش شدید علوفه و پوشش گیاهی و خشکیدگی پیش از موعد گیاهان مراتع مواجه خواهیم بود. همین عوامل نیز می‌تواند باعث افزایش

در سال زراعی جاری ۱۴۰۱-۱۴۰۲، با کاهش ۶۱ میلیمتر بارندگی مواجه بوده است. آماری که نشان می‌دهد، برگ‌های دفتر فصل بارش، روزهاست، به آخرین اوراقش رسیده و بعید به نظر می‌رسد اتفاقات بارشی خوبی در واپسین ورق‌های ماه‌های مانده پیش‌رو، ایجاد شود. اما می‌توان گفت که در روزهای باقیمانده با گرمای شدید، کاهش رطوبت شدید، جهش رخداد غیرقابل قبول ریزگردها، خشکسالی، کاهش شدید علوفه و البته خشک‌شدن پیش از موعد گیاهان مرتعی همچون چاشنیرها و فرولها، باریجه‌ها و ده‌ها مورد دیگر در مراتع این دشت

گزارش

شهرلامنصوریه

میزان خسارت سالانه کانون‌های بحران فرسایش بادی استان با توجه به بارندگی انجام شده در شناسایی کانون‌های بحران فرسایش بادی در استان ۹۷ توسط دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی کشور بیش از ۱۳۰ میلیارد تومان برآورد شده که این رقم در سال جاری قطعاً خیلی بیشتر خواهد بود

۱۳۰

میلیارد

میزان خسارت سالانه کانون‌های بحران فرسایش بادی استان با توجه به بارندگی انجام شده در شناسایی کانون‌های بحران فرسایش بادی در استان ۹۷ توسط دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی کشور بیش از ۱۳۰ میلیارد تومان برآورد شده که این رقم در سال جاری قطعاً خیلی بیشتر خواهد بود

خسارت بسیار سنگین خشکسالی و تغییر اقلیم به مراتع و مرتع داران دشت کاشان

یادداشت

علی خالونی

کارشناس منابع طبیعی کاشان

خشکسالی، فرونشست، تغییر اقلیم، کاهش شدید رطوبت هوا (کمتر از ۱۰ درصد) و افزایش چندین برابر ریزگردها، این روزها برای ساکنین تمدن سلیک(تمدن ۸ هزار ساله ایران مرکزی) شده است. پلاستی که به نظر می‌رسد بخش قابل توجهی از مردم بیابان‌نشین ایران مرکزی را به ستوه آورده است.

حدود ۲ هزار و ۲۰۰ خانوار که وابسته به مراتع دشت کاشان هستند، این روزها زندگی به مراتب سخت‌تری را سپری می‌کنند. هزار و ۷۵۴ خانوار مرتعدار شهرستان کاشانی و ۴۵۰ خانوار مرتعدار شهرستان آران و بیدگل که معیشت‌شان به طور مستقیم یا غیرمستقیم به دشتی با وسعت ۷۳۶ هزار هکتار مساحت وابسته است. در شهرستان کاشان بیش از ۹۷ هزار واحد دامی مجاز و ۶۰۰ هزار واحد دامی مجاز وجود دارد. می‌توان گفت در مجموع حدود ۱۴۸ هزار واحد دامی از مراتع این دشت بهره‌برداری و تغلیف می‌کنند.

از سوی دیگر، براساس آخرین نقشه‌های بارندگی، این دشت

۳۰

هزار

کاهش شدید منابع آبی و خشکیدگی چشمه‌های مراتع و نهایتاً خشک‌شدن زود هنگام گونه‌های بوته، زندگی مرتعداران را با تنش جدی مواجه کرده است و این درحالیست که تنها در شهرستان کاشان، در سال جاری ۳۰ هزار دام مولد دام سبک، از چرخه خارج شده است

